

SKR:s yttrande - Remittering av utkast till lagrådsremiss Elektronisk övervakning – ett verktyg för socialtjänsten till skydd för barn och unga

Sammanfattning

- Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) *avstyrker*, med hänvisning till tidigare yttrande över En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas (Ds 2024:30), förslaget att det ska införas en möjlighet att med hjälp av elektronisk övervakning kontrollera att ett barn eller ung person följer en av socialnämnden beslutad särskild föreskrift om en skyldighet att under vissa tider uppehålla sig i bostaden eller annan anvisad plats som kan likställas med bostad.
- SKR *vidhåller* i övrigt de synpunkter som tidigare framförts i ovan nämnda yttrande, men *anser* att de förslag som nu presenteras, bland annat gällande ett ansökningsförfarande till förvaltningsrätten och att Statens institutionsstyrelse, SiS, ska vara verkställande myndighet, är en bättre lösning än ursprungsförslaget.
- SKR *noterar* att ikraftträdandet av föreslagen lagstiftning inte korresponderar med den bedömning SiS har gjort av när myndigheten kan vara redo att verkställa elektronisk övervakning, vilket framstår som bekymmersamt.
- SKR *understryker* att remisstiden varit allt för kort.

Sveriges Kommuner och Regioners synpunkter

Allmänna synpunkter

Regeringen har tidigare remitterat ett förslag om att socialnämnden ska kunna besluta om elektronisk övervakning av barn och unga i syfte att kontrollera efterlevnaden av en av socialnämnden beslutad särskild föreskrift om en skyldighet att under vissa tider uppehålla sig i bostaden. Förslaget fanns i promemorian En lag om insatser inom socialtjänsten till

vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas (Ds 2024:30). När regeringen nu remitterar utkast till lagrådsremissen Elektronisk övervakning – ett verktyg för socialtjänsten till skydd för barn och unga görs det med en svarstid på knappt fyra veckor.

Förslagen i utkastet till lagrådsremiss skiljer sig i flera hänseenden från det ursprungliga förslaget. I utkastet föreslås att det är *förvaltningsrätten* som fattar beslut efter ansökan från socialnämnden och att beslut endast får fattas om det på grund av *konkreta omständigheter* finns skäl att anta att barnet eller den unge inte kommer att följa den särskilda föreskriften, och den elektroniska övervakningen behövs för att förhindra eller förebygga att barnet eller den unge involveras i eller ägnar sig åt brottslig verksamhet. Detta till skillnad från det ursprungliga förslaget då det var socialnämnden som skulle fatta beslut om det fanns skäl att anta att barnet eller den unge inte kommer att följa den särskilda föreskriften, och den elektroniska övervakningen behövs för att förhindra eller förebygga att barnet eller den unge involveras i eller ägnar sig åt brottslig verksamhet. Därtill är åldersgränsen då det är möjligt att besluta om elektronisk övervakning sänkt från ursprungsförslagets 15 år till *13 år*, och beslutets varaktighet har förlängts från 1 månad till *3 månader*. I ursprungsförslaget var det Polismyndigheten som skulle verkställa övervakningen medan det i utkastet är *Statens institutionsstyrelse, SiS*.

Detta innebär sammantaget att skälen för beslutet om elektronisk övervakning, vem som fattar beslutet, vem beslutet avser och hur länge det gäller samt vem som ska verkställa det är annorlunda utformat i utkastet än i promemorian. Elektronisk övervakning är därtill en ingripande kontrollfunktion vilket understryker vikten av att förslagen bereds på ett sätt som ger remissinstanserna tillräcklig tid för att sätta sig in i förslaget och formulera ett remissyttrande. Beträffande kommuner måste därtill beaktas att beslutsordningen kan vara sådan att den kräver viss tid.

SKR anser att remisstiden varit allt för kort.

5. Det ska införas en möjlighet att besluta om elektronisk övervakning för vissa barn och unga

SKR *avstyrker*, med hänvisning till tidigare yttrande över En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas (Ds 2024:30), förslaget att det ska införas en möjlighet att med hjälp av elektronisk övervakning kontrollera att ett barn eller ung person följer en av socialnämnden beslutad särskild föreskrift om en skyldighet att under vissa tider uppehålla sig i bostaden eller annan anvisad plats som kan likställas med bostad.

SKR vidhåller de invändningar som framfördes i ovan nämnda yttrande, bland annat att elektronisk övervakning av barn och unga i ett tidigt

förebyggande skede är ett mycket långtgående förslag som innebär ett betydande intrång i den personliga integriteten, att SKR inte har uppfattat att landets socialtjänster i någon större utsträckning efterfrågar en sådan möjlighet, att elektronisk övervakning inte bara framstår som väsensskilt från grunduppdraget utan också riskerar att avsevärt minska människors benägenhet att vända sig till och vilja ta emot stöd och hjälp från socialtjänsten.

SKR framförde i sitt tidigare remissvar att ett beslut om elektronisk övervakning ska åligga rättsvårdande myndigheter och föregås av en ansökan till förvaltningsrätten. Regeringen föreslår i utkastet till lagrådsremiss ett ansökningsförfarande, där socialnämnden ansöker i förvaltningsrätten om elektronisk övervakning för att kontrollera efterlevnaden av en beslutad särskild föreskrift. Även om SKR fortsatt avstyrker förslaget om elektronisk övervakning i sin helhet, anser SKR att ansökningsförfarandet är en bättre lösning än det ursprungliga förslaget.

I promemorian föreslogs att Polismyndigheten skulle vara ansvarig för att verkställa den elektroniska övervakningen. I utkastet förslås i stället Statens institutionsstyrelse, SiS, få detta uppdrag. SiS fick i juli 2025 ett regeringsuppdrag att utreda de praktiska förutsättningarna för att elektroniskt kunna övervaka vissa barn och unga. Den 16 januari delredovisade SiS sitt uppdrag, och bedömde då att arbetet med att upphandla nödvändig utrustning och teknik skulle ta cirka 13 månader och att arbetet med implementering skulle ta cirka 6 månader, från det datum arbetet med upphandlingen påbörjas. Den 12 februari fick SiS ett nytt regeringsuppdrag att förbereda för ansvaret att genomföra elektronisk övervakning av barn och unga. Detta uppdrag ska redovisas den 18 december och SiS ska enligt uppdraget från och med den 1 januari 2027 kunna genomföra elektronisk övervakning. Även i föreliggande utkast till lagrådsremiss är ikraftträdande satt till 1 januari 2027.

Det framstår för SKR som bekymmersamt att regeringens förslag till ikraftträdande inte korresponderar med den verkställande myndighetens bedömning av den egna förmågan att genomföra uppdraget.

Sveriges Kommuner och Regioner

Palle Lundberg
Verkställande direktör

Monica Sonde
Avdelningschef